

7-Amaliy mashg'ulot.

Mavzu: Talablar va standartlarga asosan texnik xulosa tayyorlash

Maqsad: Talabalarga yoki amaliyotchilarga bino va inshootlar bo'yicha texnik xulosa tayyorlash qoidalari, standart talablar va metodologiyasini o'rgatish, mavjud holatlarni baholash va rasmiy hisobot shaklida natijalarni taqdim etish ko'nikmalarini shakllantirish.

Nazariy qisqacha tushuntirish: **Texnik xulosa** – bu bino yoki inshootning texnik holati, konstruktiv elementlar va materiallar sifati, xavfsizlik darajasi hamda foydalanish imkoniyatlari bo'yicha rasmiy xulosa hisoblanadi.

Texnik xulosa tayyorlashning asosiy jihatlari:

1. Normativ talablar va standartlar:

- Qurilish va texnik nazorat me'yorlari (O'zbekiston Respublikasi va xalqaro standartlar: SNiP, ISO, O'zstandart va boshqalar)
- Materiallar va konstruktiv elementlarning texnik xossalari
- Zilzilabardoshlik va xavfsizlik talablariga moslik

2. Inspeksiya va diagnostika natijalari:

- Bino tashqi va ichki qismlari, konstruktiv elementlar, yoriqlar, deformatsiyalar, material sifati
- Qurilish materiallari va elementlar bo'yicha laboratoriya natijalari

3. Baholash mezonlari:

- Yaxshi: barcha elementlar standart talablariga mos
- O'rta: ayrim elementlar qisman mos, ta'mirlash kerak
- Past: bino xavf ostida, jiddiy ta'mirlash yoki rekonstruksiya talab etiladi

Amaliy mashg'ulot vazifasi

Vazifa:

Sizga bino yoki konstruktiv elementlar bo'yicha inspeksiya natijalari beriladi. Siz talablar va standartlarga asoslanib **texnik xulosa** tayyorlaysiz.

Qadamlar:

1. Bino yoki element haqida ma'lumotlarni yig'ish:

- Manzil, qurilgan yili, qavatlar soni, qurilish materiali
- Oldingi ta'mirlash yoki rekonstruksiya tarixi

2. Inspeksiya natijalarini tahlil qilish:

- Deformatsiyalar, yoriqlar, material holati
- Mexanik xossalar va laboratoriya natijalari

3. Standart talablar bilan solishtirish:

- Qurilish normativlari va me'yorlarga moslik
- Xavfsizlik va zilzilabardoshlik talablariga moslik

4. Texnik xulosa tayyorlash:

- Bino texnik holati
- Konstruktiv elementlar holati
- Nuqsonlar va ularning darajasi
- Tavsiyalar (ta'mirlash, mustahkamlash, foydalanish cheklovlari)

Amaliy mashg'ulot shakli (namuna)

Texnik xulosa (namuna)

1. Umumiy ma'lumot:

- Bino manzili: Toshkent shahri, Chilonzor tumani
- Qurilgan yili: 1985
- Qavatlar soni: 5
- Foydalanish maqsadi: yashash binosi

2. Inspeksiya natijalari:

№	Element turi	Aniqlangan nuqsonlar / deformatsiya	Standart talabga mosligi	Tavsiyalar
1	Beton ustun	Egilish 2 mm / 2 m	Oʻrta	Ustunni mustahkamlash, yukni qayta taqsimlash
2	Gʻisht devor	Diagonal yoriq 15 sm	Past	Devorni mustahkamlash, yoriqlarni toʻldirish
3	Tom plitasi	Chiziqli yoriqlar 10 cm x 2 mm	Oʻrta	Taʼmirlash, monitoring qilish
4	Yogʻoch balk	Burilish 1°	Oʻrta	Balkni mustahkamlash, sirtini tekshirish

Texnik xulosa: Bino umumiy holati: oʻrta

- Konstruktiv elementlarning aksariyati standart talablariga mos keladi, ammo ayrim elementlar (gʻisht devor, beton ustun) taʼmirlash va mustahkamlashni talab qiladi.
- Xavfsizlikni taʼminlash uchun yoriqlarni toʻldirish, yuklarni qayta taqsimlash va konstruktiv elementlarni monitoring qilish tavsiya etiladi.

Yakuniy natija

- Talablar va standartlarga asoslangan texnik xulosa rasmiylashtiriladi
- Bino texnik holati va xavfsizlik darajasi baholanadi
- Ta'mirlash va mustahkamlash bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi